

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2015-2016

Jaarverslag

Inhoud

Oprichting van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie	5
De situatie voor de invoering van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie.....	5
Opzet.....	6
Privacy.....	7
Beschikbare meldingsformulieren.....	8
Evaluatie van de cijfers van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie	9
Procedure	12
Feedback van de inspectiediensten	15
Voorafgaandelijke opmerkingen.....	15
Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.....	16
Directie-generaal Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid.....	17
Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).....	18
Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ).....	19
Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV).....	20
Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED).....	21
Rijksinstituut voor sociale zekerheid der zelfstandigen (RSVZ).....	22
Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën.....	23
Algemene Directie Economische Inspectie van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.....	24
Globaal overzicht	25
Toekomstige uitbreidingen en aanpassing van het MEC	26
Beveiligde toegangen voor professionele gebruiker.....	26
Meldingsformulieren.....	27
Aanbevelingen	28
Versterking van het backoffice.....	28
Centralisatie van alle meldingen.....	29
Evolutie van het platform.....	30

In de beleidsverklaring van de Staatssecretaris ter bestrijding van de Sociale Fraude vinden we volgende passage terug:

“Tevens moet de implementatie van een centraal meldpunt voor sociale fraude, zoals in de vorige legislatuur vooropgesteld, terug onderzocht worden. Ik pleit hier niet voor een kliklijn, maar wel voor een meldpunt waar klachten over verschillende soorten sociale fraude kunnen doorgegeven worden. Anonieme klachten zullen niet aanvaard worden, maar de anonimiteit van de aangever zal t.a.v. de mogelijk fraudeur gegarandeerd worden... Een centraal meldpunt zou de huidige stroom aan klachten bij diverse diensten kunnen kanaliseren. Het is een vorm van goed bestuur, waarbij de klant-burger klachten en vragen kan indienen en hierop een passend gevolg en antwoord van de overheid mag verwachten.”

De oprichting en toegang tot één gecentraliseerd meldpunt voor sociale fraude is daaropvolgend ook opgenomen in de verschillende Plannen voor Eerlijke Concurrentie die ondertussen zijn afgesloten met onder andere de bouwsector, de transportsector, de elektrosector,...

De uitbouw, opvolging en bijsturing van het meldpunt is een constante in de taken van de SIOD. Vanuit haar coördinerende rol blijft de SIOD het meldpunt evalueren en waken over de goede en efficiënte werking ervan. Dit jaarverslag is een eerste weerslag van de activiteiten van de SIOD inzake het meldpunt. U zult zien dat dit meldpunt een groeiend gegeven is. Er is gekozen voor een snelle opstart om de meldingen mogelijk te maken en achteraf bij te sturen waar nodig. Dit is ook gebeurd gedurende dit eerste jaar en zal ook blijven gebeuren. Ik ben blij te kunnen melden dat de eerste resultaten positief zijn en wens u veel leesplezier.

Michel Aseglio
Directeur SIOD

Oprichting van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

De situatie voor de invoering van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

Voor de invoering van het MEC kwamen de meldingen over sociale fraude verspreid bij de diverse (sociale) inspectiediensten binnen en vaak ook bij de verkeerde dienst. Gelet op de gedeelde en eigen bevoegdheden van de verschillende diensten, was het voor een burger of onderneming niet altijd even duidelijk waar hij met zijn melding terecht kon.

In het kalenderjaar 2014 werden er via alle mogelijke kanalen (per e-mail, via contactformulieren op websites, per brief, telefonisch, mondeling, via de regionale directies, etc.) circa 13.854 meldingen overgemaakt. Dit waren niet enkel de meldingen van mogelijke sociale fraude, maar eveneens inbreuken tegen de loon- en arbeidsvoorwaarden, de CAO, vakantiegeld, etc.

Doordat het voor iedereen mogelijk was om, al dan niet anoniem, mogelijke sociale fraude te melden of aangifte te doen bij tal van verschillende instanties (inspectiediensten, socialezekerheidsinstellingen, politie, parket, gemeentelijke overheden, ombudsdiensten, federale overheidsdiensten, etc.), kon de opvolging en afwikkeling ervan niet altijd even efficiënt verlopen.

De gegevens in de meldingen waren bovendien vaak dermate onvolledig dat het onmogelijk was er een passend gevolg aan te geven.

Opzet

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie past in het kader van maatregelen van goed bestuur door te bewerkstelligen dat iedereen (burger, onderneming of professionele gebruiker), op een eenduidige wijze, bij een uniek meldpunt aangifte kan doen, waarbij er binnen een redelijke termijn een passend gevolg aan zal worden gegeven.

Het MEC professionaliseert de versnipperde instroom van meldingen, door ze te centraliseren, te stroomlijnen en bovendien tot een meer eenduidige en dus meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring te komen.

6

Het MEC:

- Aanvaardt geen anonieme meldingen. Anonieme meldingen toelaten zou de strijd tegen de sociale fraude eerder belemmeren. Het is bij een anonieme melding onmogelijk om de melder te contacteren teneinde noodzakelijke, bijkomende informatie op te vragen. De identiteit van de melder wordt wettelijk beschermd (Sociaal Strafwetboek artikelen 58 en 59). Wanneer sociaal inspecteurs een controle uitvoeren naar aanleiding van een melding of van een aangifte van een inbreuk op de sociale wetgeving, mogen zij nooit de naam van de indiener ervan bekendmaken, noch vermelden dat het onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van een melding. Deze geheimhoudingsplicht geldt zelfs voor de rechtbanken.
- Is gebruiksvriendelijk en laagdrempelig. Daartoe werd een toegankelijke website gecreëerd met relatief eenvoudig te vervulde invulformulieren. Door het aanwenden van open en gesloten vragen met gerichte vraagstelling en een eenvoudig taalgebruik wordt de melder er toe aangezet om nuttige informatie mee te delen. Gebruik van de eID werd onderzocht, maar zou een deel van de populatie verhinderen om een melding in te dienen (bv. personen die geen reader bezitten, of niet in staat zijn de vereiste certificaten te installeren).
- Is veilig. Het MEC is volledig geïntegreerd binnen de Portaalsite van de Sociale Zekerheid en de meldingen worden via een beveiligde verbinding naar het backoffice doorgestuurd.
- Voor het analyseren, administratief verrijken en overmaken van de meldingen aan de bevoegde dienst(en) werden twee sociaal inspecteurs van Toezicht op de Sociale Wetten gedetacheerd. Op basis van hun ervaring en expertise verrichten zij een eerste selectie van de ontvangen meldingen. Het zijn de bevoegde inspectiediensten die het onderzoek op het terrein verrichten.

Privacy

In afwachting van de oplevering van het datamanagementsysteem met bijhorende databank en administratieve verrijking van de meldingen heeft de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst de nodige machtigingen verkregen voor het consulteren van het Rijksregister en de webtoepassing DOLSIS:

- Beraadslaging Sectoraal Comité van het Rijksregister nr. 55/2016 van 27 juli 2016
- Beraadslaging Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid – afdeling “Sociale Zekerheid” nr. 16/091 van 4 oktober 2016.

De sociaal inspecteurs die zijn gedetacheerd naar het Federaal Aansturingsbureau van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst behouden tijdens hun mandaat de hoedanigheid van sociaal inspecteur in de zin van Titel 2 van het Sociaal Strafwetboek. Voor de uitoefening van de hun toegewezen taken inzake opsporing en analyse van fraudepraktijken en de inzameling van alle daartoe nuttige informatie worden de leden van het Federaal Aansturingsbureau geacht de hoedanigheid van sociaal inspecteur te hebben (artikel 10 van het Sociaal Strafwetboek).

Een machtigingsaanvraag voor de consultatie door de verschillende inspectiediensten van de databank van het MEC (tweede fase) is momenteel nog lopende en zal worden verkregen voor de lancering van het datamanagementsysteem.

Beschikbare meldingsformulieren

Tot op heden is het voor burgers en ondernemingen mogelijk om een melding in te dienen met betrekking tot:

■ Sociale dumping:

detacheringsfraude waarbij een buitenlandse onderneming de Belgische markt verstoort door haar personeel onder het in België geldende minimumloon uit te betalen en/of de arbeidsduur niet te respecteren. Daarnaast kan de buitenlandse onderneming eveneens niet in regel zijn met het vervullen van de socialezekerheidsbijdragen in België of in het land van oorsprong.

■ Inbreuken loon- en arbeidswetgeving:

meldingen van werknemers tegen de (Belgische) werkgever bij onregelmatigheden inzake het niet of laattijdig uitbetalen van loon, premies, overuren en/of vakantiegeld, het verplicht presteren buiten de normale arbeidstijden om, etc.

■ Zwart- en sluikwerk:

meldingen met betrekking tot personen, al dan niet in het genot van een uitkering, die ofwel voor rekening van een werkgever of voor eigen rekening niet- of deels aangegeven prestaties verrichten.

■ Domiciliefraude:

meldingen inzake personen, in het genot van een uitkering, die een samenwoont met een derde of een (definitieve) verhuizing (naar het buitenland) niet aan hun uitbetalingsinstelling hebben gemeld.

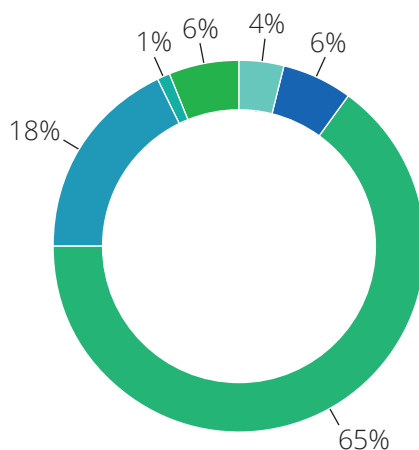
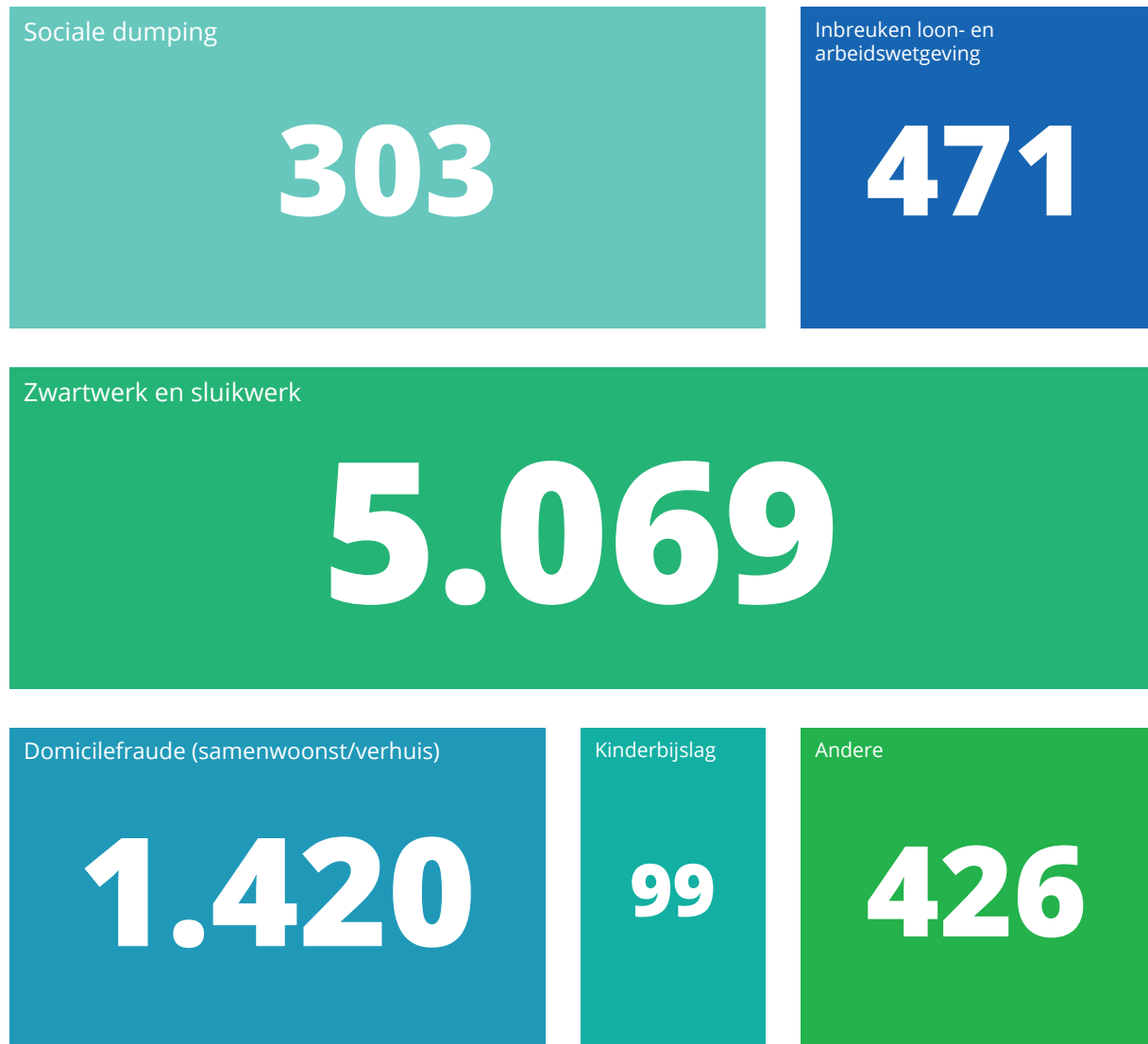
■ Kinderbijslag:

meldingen inzake mogelijke inbreuken tegen de kinderbijslag. Dit formulier kwam in februari 2016 ter beschikking.

2.

Evaluatie van de cijfers van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

Sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 2 oktober 2016 (week 39 van 2016) werden er 7.788 meldingen ontvangen waarvan:

Onvoldoende gegevens

32,02%

Fictieve melding

5,76%

Inopportuun

33,72%

10

Andere

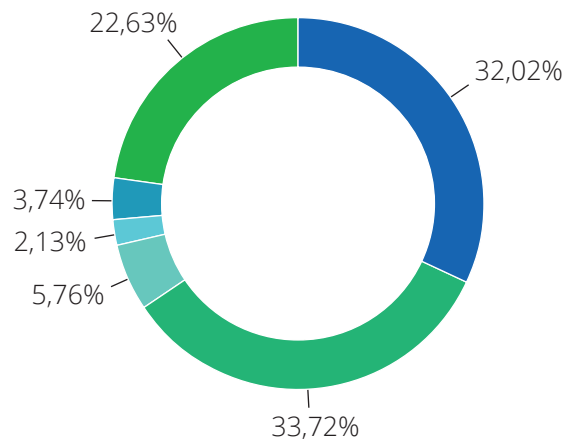
22,63%

Termijn
overschreden

2,13%

Niet bevoegd

3,74%

Van deze 7.788 ontvangen meldingen werden er door de inspecteurs van het MEC 5.357 (68,79 %) in eerste instantie weerhouden. De 2.431 (31,21 %) niet-weerhouden meldingen werden na analyse op basis van volgende redenen gefilterd:

■ **Onvoldoende gegevens (32,02%):**

bijvoorbeeld: de plaats van tewerkstelling die niet kan worden gelokaliseerd of men kan de tegenpartij niet identificeren aan de hand van de ingevulde gegevens. Het is niet steeds mogelijk om de melder naderhand te contacteren, dit door het gebrek aan contactgegevens, onbereikbaarheid en hoge werklast bij het backoffice van het Meldpunt.

■ **Inopportuun (33,72%):**

bijvoorbeeld: er kon geen inbreuk worden vastgesteld (de tewerkstelling was aangegeven, de samenwoning was al aangegeven), een controle is technisch niet mogelijk, etc.

■ **Fictieve melding (5,76%):**

bijvoorbeeld: de identiteit van de melder is fictief, de melding is lasterlijk, etc. Het aantal fictieve meldingen was het hoogst bij de opstart van het MEC, waarna het aantal sterk is afgenomen.

■ **Termijn overschreden (2,13%):**

bijvoorbeeld: een kortdurende activiteit die niet langer vast te stellen is, etc.

■ **Niet bevoegd (3,74%):**

bijvoorbeeld: het gemelde feit valt niet onder bevoegdheid van een of andere wetgeving. Meldingen van bv. fiscale fraude, politionele bevoegdheden, inbreuken voedselveiligheid, etc. worden evenwel naar de bevoegde dienst(en) doorgestuurd.

■ **Andere (22,63%):**

bijvoorbeeld: eenzelfde melding die veelvuldig werd ingediend, reeds behandelde dossiers (via andere kanalen), etc.

Procedure

Een melding wordt, via het backoffice van het MEC, doorgaans binnen één week na ontvangst aan de bevoegde inspectiedienst(en) of arrondissementscellen overgemaakt.

De arrondissementscel (hierna “cel” genoemd) is een orgaan (en onderdeel van de SIOD – Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) dat per gerechtelijk arrondissement werd opgericht en wordt voorgezeten door een arbeidsauditeur (of afdelingsauditeur).

12

In elke cel zetelen vertegenwoordigers van de inspectiediensten van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ), de Sociale Inspectie (SI) van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid (FOD SZ), het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) en het Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO). Verder zijn ook de Federale Overheidsdienst Financiën, het Parket van de Procureur des Konings en de federale politie vertegenwoordigd en kunnen vertegenwoordigers van andere openbare instellingen van sociale zekerheid worden uitgenodigd. Ook de gewestelijke

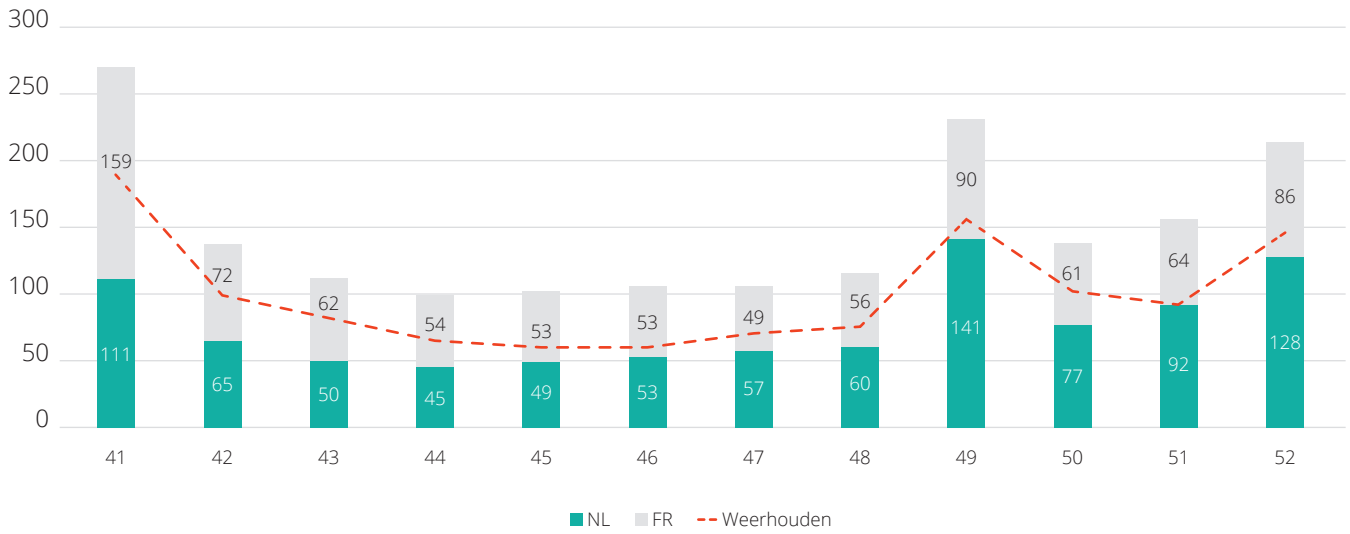
inspectiediensten die bevoegd zijn voor tewerkstelling kunnen deel uitmaken van de arrondissementscellen.

De cel heeft als kernopdracht op lokaal niveau de controles op de naleving van de verschillende sociale wetgevingen in verband met de illegale arbeid en de sociale fraude gezamenlijk te organiseren en te coördineren.

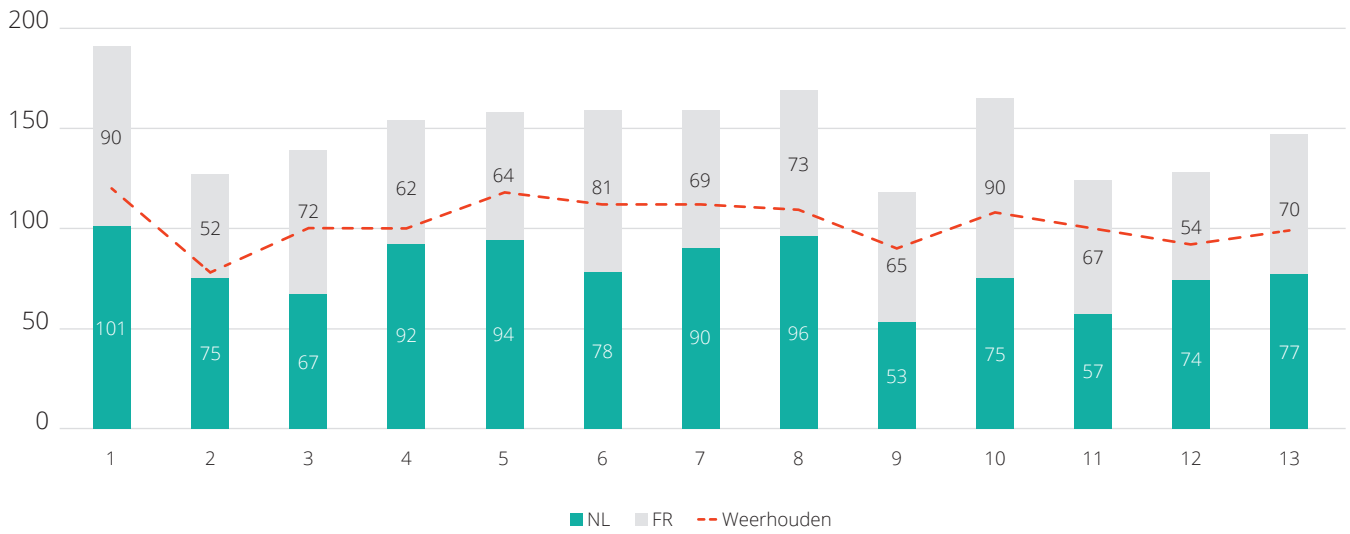
Gelet op het wettelijke appreciatierecht is het voor de inspectiediensten mogelijk om de ontvangen meldingen aan hun eigen criteria en interne richtlijnen te onderwerpen. Een doorgestuurde melding omvat aldus geen verplichting tot onderzoek door de respectievelijke dienst(en).

Op de volgende pagina's is een overzicht terug te vinden van de wekelijks ontvangen meldingen per taalrol en de door de SIOD, in eerste instantie, weerhouden meldingen.

T4 2015

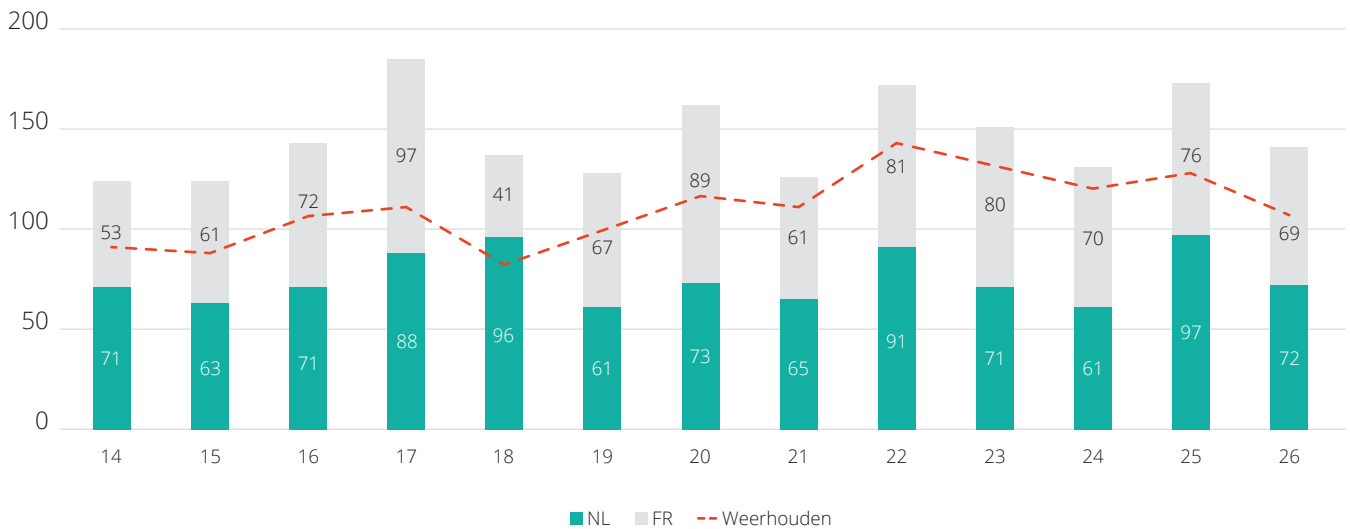

T1 2016

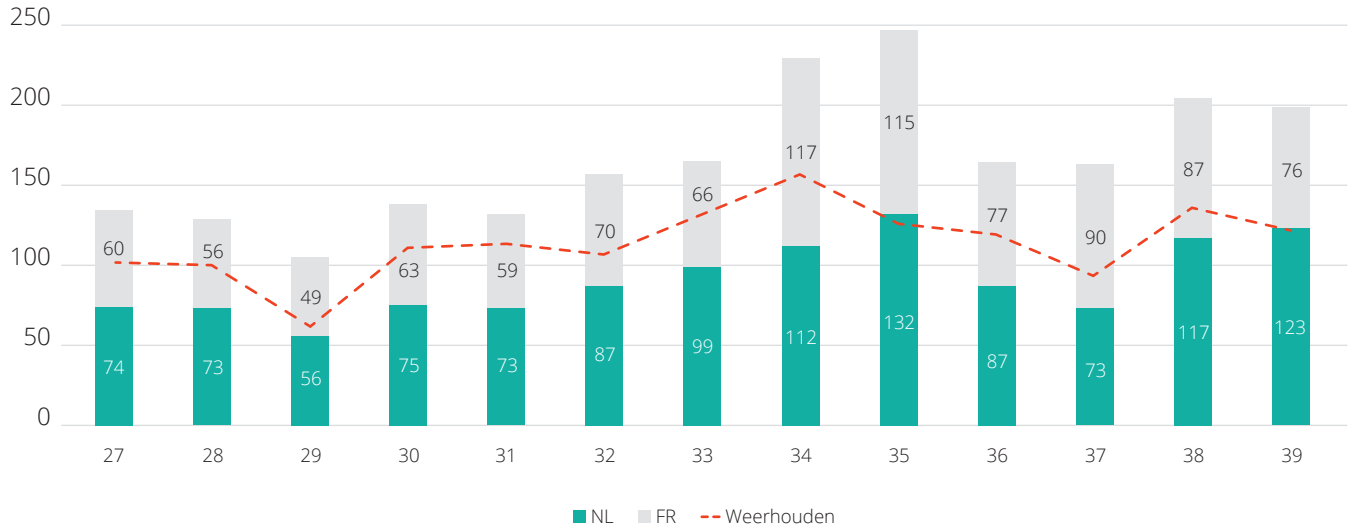

13

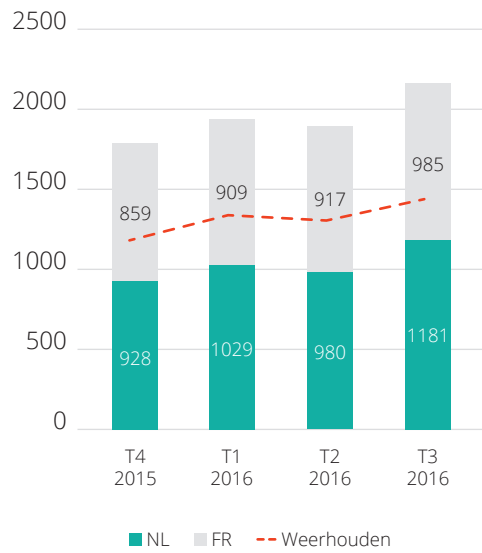
T2 2016

T3 2016

Jaaroverzicht

Feedback van de inspectiediensten

Voorafgaandelijke opmerkingen

Het is belangrijk op te merken dat de resultaten, vermeld in dit eerste jaarverslag, een nog niet volledig beeld schetsen. Na het opstarten van het MEC dienden de diverse diensten hun interne procedures hierop af te stemmen. Deze samenwerking zal nog verder op punt worden gesteld en de al bestaande richtlijnen bijkomend geoptimaliseerd.

Bepaalde onderzoeken, zoals rond “sociale dumping”, “domiciliefraude” en “schijnzelfstandigheid”, nemen aanzienlijk veel tijd in beslag en een groot aantal van deze dossiers waren nog niet afgerond voor de publicatie van het jaarverslag. De resultaten hiervan zullen in een later jaarverslag worden geïntegreerd.

Een deel van de melders maken hun informatie niet enkel via het MEC, maar ook via de al bestaande kanalen aan de inspectiediensten over. Dit leidt tot een dubbele zending waarbij er bij de inspectiediensten al een onderzoek werd opgestart, nog voor de melding via het MEC werd ontvangen (ondanks de korte behandelingstermijn van één week).

Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

Toezicht op de Sociale Wetten heeft tot 31 augustus 2016 in totaal 994 meldingen ontvangen, waarvan 117 in 2015 en 877 in 2016. Van het totaal aantal ontvangen meldingen werden er reeds 591 (59,46 %) behandeld.

De algemene resultaten zijn:

- 296 loonregularisaties voor 835 werknemers: € 1.293.444,09
- 233 Pro-Justitia's opgesteld voor 542 werknemers: € 51.351,21 aan verschuldigde lonen
- 71 waarschuwingen

Van de 233 PJ's werden er 179 uitgeschreven in dossiers "zwartwerk" en 14 in dossiers "arbeidsvoorwaarden".

Directie-generaal Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

De Sociale Inspectie heeft tot 31 augustus 2016 in totaal 942 meldingen ontvangen, waarvan er al 865 (91,82 %) werden behandeld.

Van de 865 behandelde meldingen waren er 474 (54,80 %) zonder vaststellingen omwille van o.a.: geen vaststellingen, zaak/ onderneming niet langer actief, werkplaats gesloten, er werden al vaststellingen verricht in een eerder onderzoek, etc.

De 391 (45,20 %) vruchtbare controles resulteerden in:

- 273 (69,82%) in regel (geen inbreuken vastgesteld)
- 54 (13,81%) regularisaties
- 47 (12,02%) Pro-Justitia's
- 3 strafrapporten (0,77%)
- 14 (3,58%) Pro-Justitia's en strafrapporten opgesteld door een andere dienst

Dit alles leidde tot:

- € 646.642,00 aan geregulariseerde brutolonen waarop RSZ-bedragen moeten worden verrekend
- € 11.836,76 aan niet betaald enkel vakantiegeld

Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

Op 1 september 2013 is een omzendbrief van het College van procureurs-generaal in werking getreden rond het fenomeen "domiciliefraude". Omwille van deze verplicht na te volgen procedure is een groot deel van deze dossiers nog in onderzoek.

De RVA heeft sinds de start van het MEC in totaal 1.097 meldingen rechtstreeks via het MEC ontvangen. In dit aantal zitten de cijfers van meldingen ontvangen via andere inspectiediensten en de gezamenlijke acties via de arrondissementele cellen momenteel niet vervat. De RVA zal een nieuw systeem lanceren waarbij dergelijke gegevens in de toekomst wel zullen worden geregistreerd.

Deze 1.097 meldingen bestaan uit 542 meldingen zwartwerk, 501 meldingen domiciliefraude, 25 meldingen sociale dumping en 29 andere. Hiervan werden er al 647 verwerkt (58,98%) en zijn er nog 450 in behandeling (41,02%).

Van de 647 verwerkte meldingen werden er 456 (70,48%) na een eerste analyse als onontvankelijk beschouwd, wegens:

- De persoon en/of onderneming konden niet correct worden geïdentificeerd;
- De persoon geniet geen werkloosheidsuitkeringen;
- Het gemelde feit is conform de wetgeving (geen inbreuk).

Een verdere 150 (23,18%) meldingen werden zonder gevolg geklasseerd omdat de RVA niet bevoegd was (deze werden door de RVA naar de bevoegde dienst, veelal het RIZIV, doorgezonden).

In totaal 41 meldingen (6,34%) werden voorlopig positief afgehandeld, resulterend in:

- 26 Pro Justitia's
- 2 waarschuwingen
- € 210.714,50 EUR aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen
- 116 weken administratieve schorsing van de werkloosheidsuitkeringen

Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

Door overlappende bevoegdheden werd beslist om, bij het doorsturen van de meldingen, voorrang te geven aan de diensten Toezicht op de Sociale Wetten en Sociale Inspectie. Dit verklaart het lage aantal meldingen dat rechtstreeks aan de Inspectie van de RSZ werd overgemaakt.

Er werden 92 meldingen van “sociale dumping” aan de RSZ overgemaakt, die tevens aan TSW en de Sociale Inspectie werden doorgestuurd. De RSZ heeft in onderling overleg met deze diensten beslist om de meeste van deze onderzoeken door de gespecialiseerde cellen van TSW en Sociale Inspectie te laten gebeuren. De meldingen “sociale dumping” die wel door de RSZ werden behandeld hebben niet tot een Pro Justitia of regularisatie geleid, omwille van volgende redenen:

- Er werd door een andere dienst een onderzoek uitgevoerd of het onderzoek was nog lopende;
- Bij controle bleek dat er geen activiteit (meer) was of dat alles correct aangegeven was. Bij enkele dossiers kon de gemelde werkgever niet op de werf worden aangetroffen;
- De gegevens waren onvolledig en de klager kon niet meer worden gecontacteerd.

Verder kreeg de RSZ nog 13 meldingen die hebben geleid tot:

- 4 Pro Justitia's voor zwartwerk (DIMONA);
- 2 waarschuwingen voor overtreding met Checkinetwork en niet-naleven van artikel 30bis;
- 2 sancties niet-melding van een werf werden voorgesteld;
- 1 onderzoek sociale documenten bleek in orde te zijn;
- 2 meldingen werden aan de FOD Financiën overgemaakt;
- 2 onderzoeken zijn nog lopende.

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

Op 1 september 2013 is een omzendbrief van het College van procureurs-generaal in werking getreden rond het fenomeen "domiciliefraude". Omwille van deze verplicht na te volgen procedure is een groot deel van deze dossiers nog in onderzoek.

Het RIZIV beschikt nog niet over exacte teruggevorderde bedragen.

In totaal werden 839 meldingen ontvangen, waarvan 450 meldingen "zwartwerk" en 389 meldingen "domiciliefraude".

Van de 450 meldingen "zwartwerk" werden er 219 (48,67 %) als onontvankelijk geregistreerd:

- 106 (48,40 %) wegens geen impact op de ziekte- en invaliditeitswetgeving
- 79 (36,07 %) bevatten onvoldoende elementen
- 34 (15,53 %) andere redenen

Voorlopig werden er 32 (7,11 %) dossiers onderzocht:

- 24 zonder gevolg
- 5 waarschuwingen
- 3 Pro-Justitia's

Er zijn nog 199 (44,22 %) meldingen "zwartwerk" te behandelen.

Verder werden er 389 meldingen "domiciliefraude" ontvangen. Hiervan werden er 130 (33,42 %) na een eerste triage als onontvankelijk beschouwd:

- Geen impact op de ziekte- en invaliditeitswetgeving (48,46 %)
- Het politieverslag was negatief (21,54 %)
- Het officieel adres was correct (8,46 %)
- De melding bevatte onvoldoende elementen (10,77 %)
- Andere (10,77 %)

Voorlopig werden er 5 (1,28%) dossiers in onderzoek gegeven:

- 1 zonder gevolg
- 3 kennisgevingen aan de betrokken partij
- 1 kennisgeving + Pro-Justitia

Er zijn er nog 254 (65,30 %) meldingen "domiciliefraude" te behandelen.

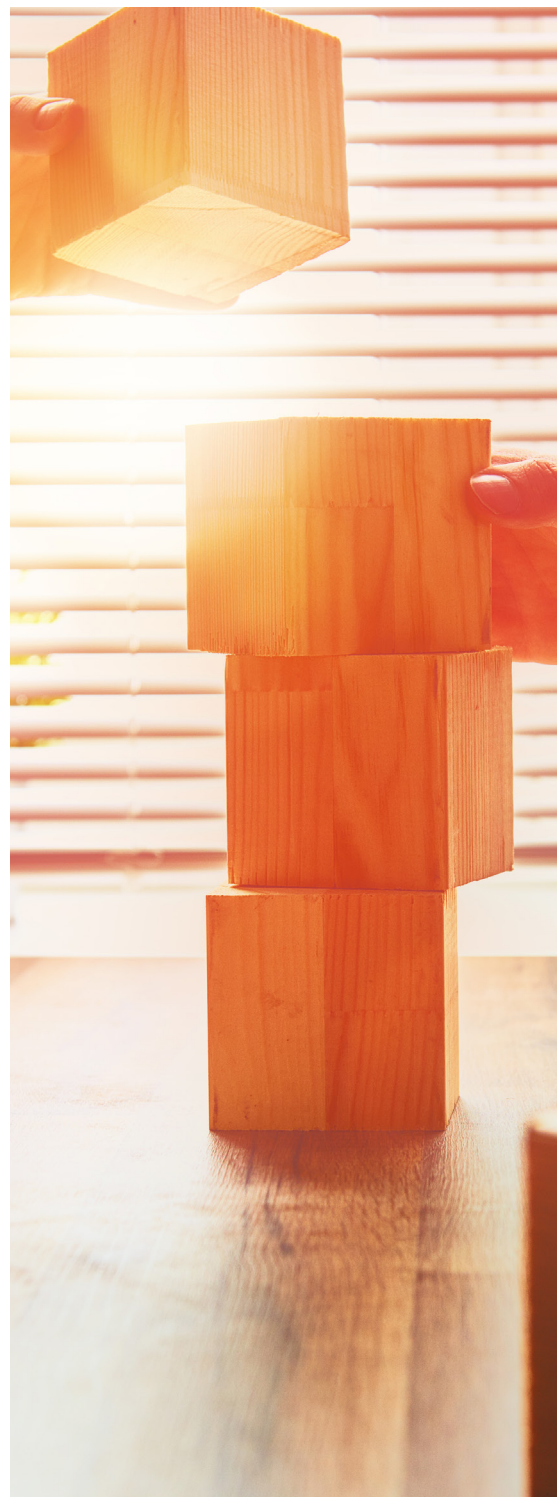
Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)

(Cijfers tot en met 31/12/2015)

Deze cijfers dateren van voor de invoering van het specifiek formulier "fraude kinderbijslag" via het MEC. FAMIFED kan de cijfers voor 2016 nog niet consolideren en zal deze bij het volgende jaarverslag overmaken.

Het MEC heeft van 5 oktober tot 31 december 2015 in totaal 37 meldingen aan FAMIFED overgemaakt. De resultaten hiervan zijn:

- 3 (8,11 %) zonder gevolg (persoon niet gekend of onmogelijk een kinderbijslagdossier te identificeren).
- 18 (48,65 %) met gevolg, maar zonder financiële impact (de melding was voldoende relevant om een administratief onderzoek uit te voeren, maar het onderzoek heeft geen financiële impact omdat er geen toeslag of kinderbijslag meer is betaald of omdat de situatie al bij het kinderbijslagfonds was gekend).
- 14 (37,84 %) met gevolg, maar het onderzoek is nog lopende (op datum van schrijven is er nog geen financiële impact gekend).
- 2 (5,40 %) met gevolg, afgesloten onderzoek: € 9.051,74 EUR (dit bedrag is nog niet definitief gezien de 14 nog lopende onderzoeken uit 2015).

Rijksinstituut voor sociale zekerheid der zelfstandigen (RSVZ)

(Cijfers tot en met 15/08/2016)

In de periode van 05 oktober 2015 tot en met 15 augustus 2016 heeft het RSVZ 521 meldingen vanuit het MEC ontvangen. Deze meldingen betroffen in totaal 555 personen.

De onderzoeken in 314 (60,27 %) meldingen zijn nog lopende. Een aanzienlijk aantal hiervan bevindt zich in de eindfase van het onderzoek.

De onderzoeken in het kader van 2 (0,43 %) meldingen werden met gevolg afgesloten. Deze personen werden bij een sociaal verzekeringsfonds aangesloten. De geraamde opbrengsten hiervan bedragen: € 7.476,41 + intresten. Voor beide gevallen is de procedure met betrekking tot het opleggen van een administratieve boete nog lopende.

22

205 (39,35 %) meldingen werden na een eerste administratief onderzoek zonder gevolg afgesloten omwille van volgende redenen:

- De betrokkene was reeds aangesloten bij een sociaal verzekeringsfonds (66 %)
- Door de aard van de activiteit was dit moeilijk vast te stellen (23 %)
- De melding behoorde tot de bevoegdheid van een andere instelling (4 %)
- De identiteit van de betrokkene was niet vast te stellen (3 %)
- Er was geen sprake van een zelfstandige activiteit (2 %)
- Andere (2 %)

Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën

(Cijfers tot en met 31/08/2016)

Gelet op de verwevenheid van sociale met fiscale fraude heeft het MEC 608 meldingen aan de dienst TACM van de FOD Financiën overgemaakt. De interne procedure bij TACM maakt het momenteel niet mogelijk om verdere feedback naar gegeven gevolg te leveren.

Naar de toekomst toe zal deze informatie-uitwisseling worden geoptimaliseerd.

Algemene Directie Economische Inspectie van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

De Algemene Directie Economische Inspectie (ADEI) ontvangt meldingen afkomstig van het MEC, voornamelijk wanneer deze betrekking hebben op vermoedelijk sluiwerk. Gezien de meldingen al door de SIOD zijn gefilterd, worden deze quasi in totaliteit onderzocht.

Op 22 februari 2016 is de ADEI evenwel overgeschakeld op een nieuw intern document-managementsysteem waarbij de doorstroming van meldingen (hoofdzakelijk het Meldpunt – <http://www.meldpunt.belgie.be>), op basis van algoritmes worden gescreend t.b.v. onderzoek. Deze wijze van organiseren vereist eveneens dat de meldingen afkomstig van het MEC in deze werkwijze worden ingeschakeld. Omwille van technische beperkingen is dit vooralsnog niet gerealiseerd maar verschillende pistes worden verkend om dit alsnog te doen. Dit is de reden waarom voor 2016 geen cijfers kunnen geproduceerd worden over de doorstroming van MEC-meldingen bij de ADEI.

Voor 2015 werden er op basis van signalen van het MEC 20 controles ingesteld. Deze gaven aanleiding tot 9 Pro-Justitia's (met betrekking tot sluiwerk en inschrijving KBO)

Globaal overzicht

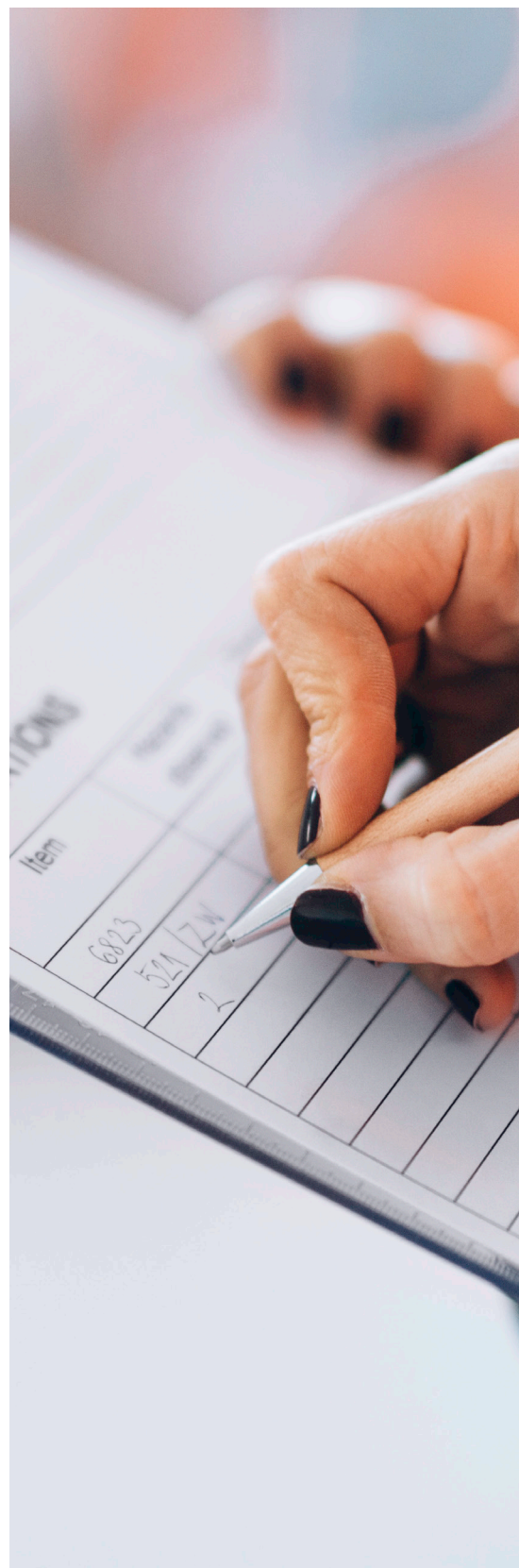
(Voorlopige resultaten)

In de periode van 5 oktober 2015 tot en met 02 oktober 2016 werden er door het MEC 7.788 meldingen ontvangen, waarvan er 5.357 voor verder onderzoek naar één of meerdere bevoegde inspectiediensten en arrondissementscellen werden doorgestuurd.

Gelet op de doorlooptijd van bepaalde dossiers zijn een groot aantal hiervan nog in onderzoek. Tevens konden bepaalde diensten, door de invoering van het MEC en de bijhorende aanpassingen aan de interne procedures, geen (volledige) cijfers meedelen.

Voorlopig hebben de +/- 2.697 reeds afgehandelde onderzoeken geleid tot:

- 339 Pro-Justitia's en strafrapporten
- 80 waarschuwingen
- € 1.293.444,09 aan loonregularisaties (TSW)
- € 51.351,21 aan verschuldigde lonen (TSW)
- € 646.642,00 aan brutolonen waarop RSZ moet worden verrekend (SI)
- € 11.836,76 aan niet betaald enkel vakantiegeld (SI)
- € 210.714,50 EUR aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- 116 weken administratieve schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- € 9.051,74 EUR aan onterecht uitgekeerde kinderbijslag (FAMIFED)
- € 7.476,41 + intresten (RSVZ)

Toekomstige uitbreidingen en aanpassing van het MEC

Beveiligde toegangen voor professionele gebruiker

In kader van de diverse Plannen voor een Eerlijke Concurrentie (PEC), afgesloten tussen de inspectiediensten en de betrokken sectoren, zal het MEC voorzien in een beveiligde toegang voor de aangesloten professionele gebruikers, zijnde de werkgevers- en werknemersorganisaties, steden en gemeenten en OCMW's.

De werkgevers- en werknemersorganisaties zijn nauw betrokken bij hun leden en direct aanwezig op het terrein, waardoor zij de inspectiediensten kunnen voorzien van belangrijke informatie omtrent ernstige gevallen van sociale dumping en sociale fraude. Op 1 december 2016 werd de toegang opengesteld voor de sociale partners. Voorlopig werden volgende sociale partners hierover aangeschreven :

- Bouw:
 - Confederatie Bouw
 - Bouwunie
 - FeMa
 - ABW – Algemene Centrale
 - FBZ-FSZ Constructiv
- Elektro:
 - Eloya
 - Fedelec
 - FEE
 - Nelectra
 - ABW - FGTB
- Transport:
 - ACV Transcom
 - FEBETRA
 - BTB-ABW
 - Transport en Logistiek Vlaanderen
- Taxisector:
 - GTL
- Vleesverwerkende industrie:
 - Federatie van het Belgisch Vlees VZW
 - Vereniging van Industriële Pluimveeslachterijen
 - ACV Voeding en diensten
 - Fenavian
- Verhuissector:
 - Belgische Kamer der Verhuizers
- Interprofessioneel:
 - ACV
 - ACLVB
- Overheidsdiensten:
 - Regie der gebouwen
 - Beliris
 - FOD Mobiliteit en vervoer
 - Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap

In 2017 wordt onderzocht om ook de lokale besturen (steden en gemeenten) en de OCMW's toegang te geven tot het meldpunt.

Lokale besturen zijn bijzonder goed geplaatst om vermoedelijke sociale dumping en andere vormen van sociale fraude vast te stellen en te controleren dankzij hun expertise op het terrein. Daarnaast zijn de steden en gemeenten goed voor de helft van de openbare aanbestedingen in ons land.

Lokale OCMW's krijgen de mogelijkheid om als openbare dienst gevallen van sociale fraude aan het MEC mee te delen.

Via aangepaste meldingsformulieren, eigen faciliteiten en een snelle doorlooptijd via het MEC kan de melding aan de bevoegde inspectiedienst(en) worden overgemaakt, die deze koppelen aan informatie via datamining en datamatching. De strijd tegen de oneerlijke concurrentie kan op doortastende wijze verder worden opgevoerd.

Meldingsformulieren

Uit analyse van de cijfers blijkt dat de vraagstelling in de diverse formulieren nog kan worden aangepast om de kwaliteit van de inkomende meldingen te optimaliseren. Dit kan door het wijzigen van de manier waarop een vraag wordt gesteld, het verplicht maken van een aantal velden, het voorzien van extra informatie voor de melder over het belang van bepaalde informatie, etc.

De inspectiediensten kunnen op elk moment hun voorstellen tot verbetering van de formulieren en/of procedures bij het projectteam van het MEC indienen. Hierbij dienen de aspecten gebruiksgemak en toegankelijkheid niet uit het oog te worden verloren.

Aanbevelingen

Versterking van het backoffice

Momenteel wordt het backoffice van het MEC door twee sociaal inspecteurs (NL + FR) bemand. Met een gemiddelde van 150 tot 180 meldingen per week en de bijkomende administratieve verrijking van deze dossiers, moet er intern worden bekeken hoe de backoffice kan worden versterkt.

Centralisatie van alle meldingen

Een pijler van het MEC is het aanbieden van een centraal loket waar burgers, ondernemingen en professionele gebruikers meldingen betreffende sociale fraude kunnen indienen.

Voor de invoering van het MEC, in 2014, werden circa 13.854 meldingen bij de diverse inspectiediensten geregistreerd. Dit omvatte niet enkel meldingen van burgers, maar eveneens meldingen via gerechtelijke overheden, andere administraties, meewerkende instellingen van de sociale zekerheid en vakbonden, al dan niet anoniem en gespreid over meer materies dan uitsluitend sociale fraude. De algehele kwaliteit van de ontvangen informatie was, wegens het ontbreken van gestructureerde formulieren, veel lager dan de meldingen die via het MEC worden ontvangen.

Extrapolatie van de cijfers van het laatste kwartaal van 2015 en het eerste kwartaal van 2016 suggereert dat de meldingen die direct bij de diensten aankomen, slechts gering zijn afgenomen. De meldingen via het MEC kunnen aldus worden aanzien als een surplus bovenop de meldingen die via de andere kanalen bij de inspectiediensten worden ontvangen. Het is moeilijk te vermijden dat burgers hun melding, naast het MEC, ook naar één of meerdere andere diensten, kabinetten, etc. doorsturen.

De inspectiediensten verwijzen op hun

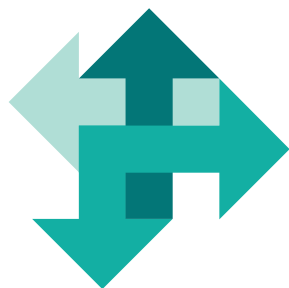
contactpagina's reeds naar het MEC als uniek aanspreekpunt voor meldingen aangaande sociale fraude, doch zijn verdere stappen, communicatie en sensibilisering nodig om meer meldingen via het MEC te centraliseren. Dit verhoogt de efficiëntie en faciliteert een betere statistische opvolging.

Evolutie van het platform

In het kader van de coördinerende en coachende rol van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst kan het MEC verder evolueren:

- Het aanbieden van bijkomende onderwerpen (formulieren) in mogelijk transversale samenwerkingen. Met beperkte ontwikkelingskosten kunnen andere overheidsdiensten in het systeem instappen.
- Een evolutie naar een digitaal platform, een interface tussen gebruikers (burgers, ondernemingen, professionele gebruikers) en de inspectiediensten en tussen de diensten onderling. Een platform dat instaat voor het verzamelen, analyseren en doorsturen van informatie.

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2015-2016

Jaarverslag